

NOTAT

12. marts 2018

VÆLGERNE HAR FÅET NYE ØNSKER TIL HVAD EU SKAL

Kontakt:

**Projektmedarbejder,
Emma Dencker Steenberg
+45 61788515
eds@thinkeuropa.dk**

Kontakt:

**Projektmedarbejder,
Lea Louise Motzfeldt
+45 25471889
llm@thinkeuropa.dk**

RESUME Flere danske kandidater til Europa-Parlamentsvalget i 2019 har i den seneste tid meldt sig på banen, og partierne er så småt ved at forberede deres valgkampe. Hvad der allerede nu ligger fast er, at det er en helt anden gruppe af vælgere, kandidaterne skal møde, end ved seneste valg i 2014. Det viser en sammenligning af vælgernes holdninger og ønsker til EU, som Tænketanken EUROPA har lavet.

Når det kommer til hvilke udfordringer, som EU skal prioritere, har europæerne slået en holdningsmæssig kolbøtte af de større og sendt immigration og terrorbekæmpelse ind som de klart største prioriteter. Dette er sket på bekostning af områder som økonomi og arbejdsløshed, der ellers havde klar topprioritet i 2014. Det er i den forbindelse værd at notere sig, at befolkningerne i høj grad ønsker fælles løsninger på områder som immigration, terror og sikkerhed.

Denne udvikling bør også de danske kandidater til Europa-Parlamentsvalget notere sig, da tendensen i Danmark i store træk flugter med den generelle udvikling i EU. Danskerne ser stadigvæk klimaforandringer som en vigtig udfordring, og udfordringen klima vægtes højere i næsten alle EU-lande i dag end i 2014.

Ændringerne i holdningen hos de europæiske befolkninger synes i høj grad allerede at påvirke den politiske dagsorden, hvor sikkerhed og immigration f.eks. ofte optager dagsordenen. Hvad der imidlertid endnu mangler afklaring på, er, om befolkningernes nye prioriteter vil få betydning for EU's budget. Det nuværende budget løber frem til 2020, og forhandlingerne om tiden herefter er i fuld gang.

HOVEDKONKLUSIONER:

- Når kandidaterne til Europa-Parlamentsvalget i 2019 går i gang med at forberede deres kampagner, skal de indstille sig på en vælgerskare med markant anderledes prioriteter end ved det seneste valg i 2014.
- Mens arbejdsløshed og økonomi ifølge europæerne udgjorde de vigtigste udfordringer i 2014, er immigration og terror nu klart de vigtigste prioriteter blandt vælgerne – herunder de danske.
- På tværs af EU er immigration i dag den vigtigste udfordring. 39 pct. angiver denne, hvilket er en stigning på 18 procentpoint siden 2014.
- 38 pct. angiver i dag terror som den vigtigste udfordring for EU. Det er en stigning på hele 32 procentpoint siden 2014.
- 52 pct. af danskerne angiver immigration som EU's vigtigste udfordring. Det er højt ift. de lande, vi ellers ofte sammenligner os med.
- Mange vælgere angiver, at de ønsker fælles løsninger på immigrations- og terrorudfordringen frem for nationale løsninger.
- Danskerne angiver klimaforandringer som den tredje vigtigste udfordring efter immigration og terror. Generelt prioriteres klima højest i nord-og vesteuropæiske lande.
- I alle lande på nær Grækenland ser flere vælgere i dag klimaforandringer som en vigtig udfordring for EU end i 2014.
- Selvom immigration og terror har overtaget første- og andenpladsen, så kommer økonomi, offentlige finanser og arbejdsløshed ind på tredje-, fjerde- og femtepladsen, når man kigger på det samlede billede. Det er især øst- og sydeuropæiske lande, hvor vælgerne ønsker, at EU skal prioritere disse udfordringer.
- Ændringerne i holdningen hos de europæiske vælgere synes i høj grad allerede at påvirke den politiske dagsorden i EU.
- Det er imidlertid uklart, om befolkningernes nye prioriteter vil få betydning for EU's budget. I dag kan det ikke hævdes, at det afspejler, hvad der bekymrer europæerne.

Nedtællingen til Europa-Parlamentsvalget i 2019 er begyndt. Flere danske partier har i den seneste tid offentliggjort deres spidskandidater, og resten forventes at følge i løbet af foråret. Men allerede nu står det klart, at kandidaterne til Europa-Parlamentet står over for et helt andet politisk landskab, end de gjorde i 2014, og at dette afspejler sig i vælgernes ønsker og forventninger til, hvilke udfordringer EU bør prioritere.

Det viser en sammenligning af vælgernes ønsker og forventninger i hhv. 2014 og 2017, som Tænketanken EUROPA har foretaget. Ikke overraskende bringer flygtningesituation og de voldsomme terrorangreb sikkerhed og immigration op på de europæiske befolkningers dagsorden. Samtidig er den økonomiske situation forbedret betydeligt siden 2014, hvor finans- og gældskrisen endnu ikke havde sluppet sit tag i EU-landene. I dag er der derimod vækst i samtlige EU-lande, hvilket også afspejler sig i vælgernes prioriteringer.

Ændringerne i holdningen hos de europæiske befolkninger synes i høj grad allerede at påvirke den politiske dagsorden, hvor sikkerhed og immigration f.eks. ofte optager dagsordenen på møderne i Det Europæiske Råd. Temaerne er også gennemgående i den arbejdsplan – *Leaders Agenda* – som rådsformand, Donald Tusk, har udstukket for EU-landenes stats- og regeringschefer. Hvad der imidlertid endnu mangler afklaring på, er, om befolkningernes nye prioriteter vil få betydning for EU's budget. Det nuværende budget løber frem til 2020, og forhandlingerne om tiden herefter er i fuld gang. Brexit efterlader et betydeligt hul i kassen, og flere lande (herunder Danmark) afviser at betale mere til EU. Skal der være ressourcer til at adressere befolkningernes bekymringer, skal der dog enten flere penge på bordet eller reduceres kraftigt i budgettets store post: struktur og landbrugsstøtte. Et tema op til valget til Europa-Parlamentet kan derfor blive, om kandidaterne er villigere til at følge befolkningernes ønsker til EU op med hårde økonomiske prioriteringer eller øgede bidrag.

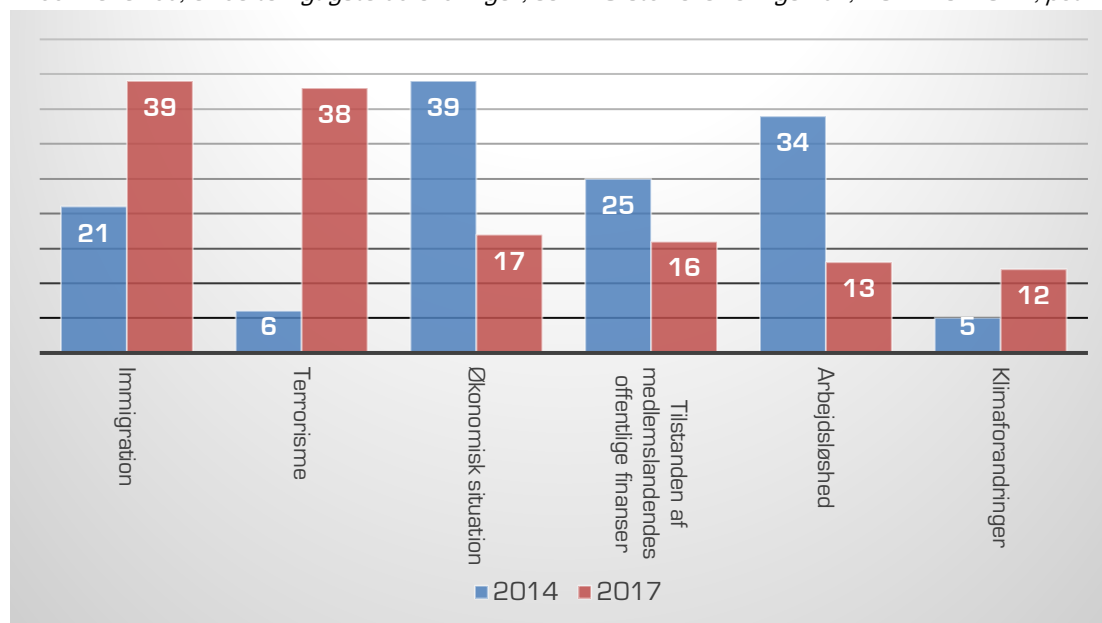
Terror og immigration er europæernes nye topprioriteter

Ifølge de europæiske borgere er terrorisme og immigration de to vigtigste udfordringer, som EU står overfor lige nu. Det adskiller sig fra perioden op til sidste Europa-Parlamentsvalg i 2014, hvor den økonomiske situation og arbejdsløshed lå højest. Det viser en sammenligning af Eurobarometers meningsmåling i foråret 2014 med den seneste fra november 2017.¹ *Se figur 1.*

¹ Standard Eurobarometer 81, European Commission, Spring 2014, http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/archives/eb/eb81/eb81_first_en.pdf. Standard Eurobarometer 88, European

Figur 1: Immigration og terror tager højdespring

Hvad mener du, er de to vigtigste udfordringer, som EU står overfor lige nu?, 2014 vs. 2017, pct.

Note: Respondenterne kan vælge de to vigtigste udfordringer, som de mener, EU står overfor lige nu. Antallet af respondenter var i 2014 28.004 og i 2017 28.055. **Kilde:** Eurobarometer.

Immigration bliver i den seneste måling fra november 2017 nævnt som den vigtigste udfordring blandt 39 pct.² af de adspurgte tæt efterfulgt af terrorisme med 38 pct. Der er bred enighed om prioriteterne blandt de europæiske borgere. Alle EU's medlemslande har enten immigration eller terrorisme som den største udfordring. Det fordeler sig ligeligt, hvor mange lande der har henholdsvis terrorisme og immigration som den mest nævnte udfordring. Befolkningerne i alle lande med undtagelse af Sverige og Østrig vælger terrorisme eller immigration som den næst vigtigste udfordring.

Immigration blev i 2014 valgt af 21 pct., mens terrorisme blev valgt af seks pct. af befolkningerne. Der er således sket en stigning på 21 procentpoint for immigration fra 2014 til 2017 og en stigning på hele 32 procentpoint for terrorisme i samme periode. I den seneste måling vægtes terrorisme næsten lige så højt som immigration, og udfordringen med terrorisme tegner sig således for den største fremgang hos befolkningerne.

Commission, Autumn 2017, <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2143>.

² Der skelnes ikke mellem immigration fra tredjelande og internt i EU i Eurobarometers målinger.

I 2014 var de to klart største udfordringer hhv. den økonomiske situation og arbejdsløshed, hvilket blev valgt af henholdsvis 39 pct. og 34 pct. af vælgerne. Men i 2014 var økonomien også stadigvæk stærkt præget af finans- og gældskrisen samt følgerne heraf med økonomisk tilbageholdenhed, lav vækst og arbejdsløshed. I dag er den europæiske økonomi i fremgang, og arbejdsløsheden falder. Dette afspejles i 2017-målingen, hvor den økonomiske situation og arbejdsløshed "blot" angives som den vigtigste udfordring for EU af hhv. 17 pct. og 13 pct. af befolkningen. Det er et fald fra 2014 på hhv. 21 og 22 procentpoint.

At immigration vægtes højest i 2017-målingen, afspejler sandsynligvis, at mange medlemslande stadig forsøger at håndtere konsekvenserne af flygtningekrisen, og at der endnu ikke er vedtaget varige europæiske løsninger på området. Trods forskellig håndtering af situationen blandt medlemslandene, viser tallene, at det i samtlige lande betragtes som en vigtig udfordring. Som ved immigration kan samfundsmæssige begivenheder også være med til at forklare stigningen ved terrorisme. I perioden op til den seneste Eurobarometermåling fra 2017 blev en række EU-lande ramt af terrorangreb (Storbritannien, Tyskland, Spanien, Finland og Frankrig). I år 2013 var der i alt 152 terrorangreb i EU. I 2016 var der lidt færre (142)³, men angrebenees voldsomhed og antallet af dødsfald var væsentligt højere. Det kan være med til at forklare, at terrorisme springer højt op på dagsordenen blandt de europæiske borgere.

Det er tydeligt, at de europæiske borgeres holdning til EU's vigtigste udfordringer ændrer sig over tid i takt med, at nye problemstillinger opstår og kommer i søgelyset, mens andre problemer bliver løst eller blot mindre aktuelle. Fokus har således skiftet retning fra økonomiske lavkonjunkturer og arbejdsløshed i 2014 til immigranter og terrorisme i 2017. Den europæiske befolkning vil uden tvivl forvente, at Europa-Parlamentskandidaterne vil adressere de nye udfordringer og præsentere deres politiske løsninger. Når de adspurgte placerer disse udfordringer som noget, EU står overfor, tyder det samtidig på, at det er udfordringer, som befolkningerne mener at EU skal prioritere at finde løsninger på.

Fælles løsninger

Det er værd at bemærke, at terrorisme og immigration i høj grad skal håndteres i fællesskab i EU og ikke nationalt, hvis det står til europæerne. Disse udfordringer

³ EU Terrorism Situation and Trend Report (TE-SAT), European Police Office, 2014 og 2017 <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/te-sat-2014-eu-terrorism-situation-and-trend-report>; <https://www.europol.europa.eu/activities-services/main-reports/eu-terrorism-situation-and-trend-report-te-sat-2017>.

opfattes ellers ofte som "hjemmebane" for mere højre- eller nationalt orienterede partier, hvor nationale tiltag såsom indhegnede grænser og permanent grænsekontrol foreslås som en del af løsningen på EU's grænseoverskridende udfordringer. Meningsmålinger viser imidlertid, at europæerne i udpræget grad ønsker fælles europæiske løsninger på migration og sikkerhedsområdet. I undersøgelsen er 69 pct. af de adspurgte for en "fælles europæisk migrations politik". Majoriteten i 26 lande støtter op om dette. Tjekkiet og Estland er de eneste lande, hvor et flertal er imod, hvorimod der er i Danmark er en opbakning på 63 pct.

Også på forsvars- og sikkerhedsområdet er der stor opbakning til fælles løsninger, hvor 75 pct. af den europæiske befolkning er for en "fælles europæisk forsvars- og sikkerhedspolitik". Dette underbygges også af, at de europæiske befolkninger ikke i lige så høj grad vælger immigration og terrorisme, som de største udfordringer for deres eget land.⁴ Så selvom højrefløjen og nationalt orienterede partier ofte markerer sig på områder som terror og immigration, ønsker europæerne faktisk grænseoverskridende løsninger. Det synes således ikke givet, at vælgernes nye prioriteringer entydigt vil gavne højrefløjen frem mod Europa-Parlamentsvalget.

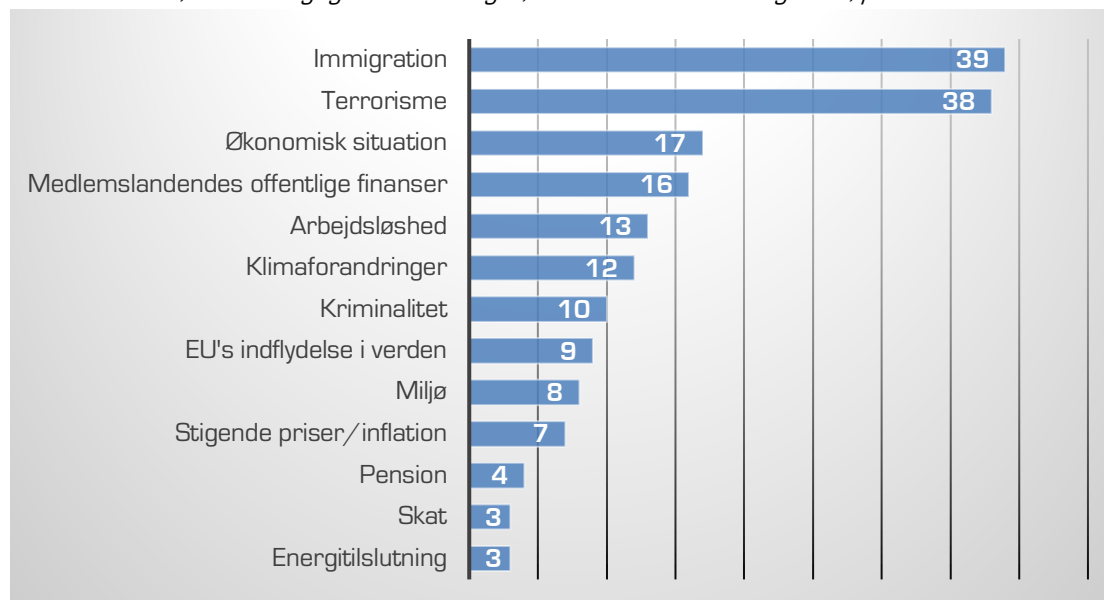
Det er her værd at bemærke, at Danmark ikke vil kunne deltage fuldt ud i EU-samarbejdet på de områder, hvor befolkningerne i høj grad – både i Danmark og i resten af EU – ønsker fælles løsninger. Det gælder områder som migration og asyl, forsvar og sikkerhed, samt den økonomiske monetære union (euroen) – altså områder, hvor Danmark har placeret sig selv på sidelinjen. De danske Europa-Parlamentskandidater må derfor forholde sig og adressere de udfordringer, som de danske forbehold skaber for at deltage fuldt ud i det europæiske samarbejde.

Immigration og terrorisme er med stor afstand til de andre mulige udfordringer de vigtigste, når man ser på det samlede billede i EU. *Se figur 2 på næste side.*

⁴ Standard Eurobarometer 88, European Commission, Autumm 2017, spørgsmål QA3a, <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/STANDARD/surveyKy/2143>.

Figur 2: Økonomiske forhold fortrængt fra toppen

Hvad mener du, er de to vigtigste udfordringer, som EU står overfor lige nu?, pct.

Kilde: Eurobarometer, 2017.

Ud over den store fremgang i vægningen for immigration og terror og den store tilbagegang på områderne den økonomiske situation og arbejdsløshed er der kun to andre udfordringer, der har flyttet sig mere end tre procentpoint fra 2014 til 2017. Det drejer sig om tilstanden af medlemslandenes offentlige finanser, der er faldet fra 25 til 16 pct. fra 2014 til 2017, samt klimaforandringer, som er steget fra fem til 12 pct.

De øvrige områder ligger under tre procentpoints forskel i en sammenligning mellem 2014 og 2017. Alle disse muligheder er valgt af ti pct. eller derunder i medlemslandene. Det er tydeligt, at det er nogle få udfordringer, som bliver valgt af klart flest europæer på tværs af landene.

Nord- og vesteuropæere vægter klima

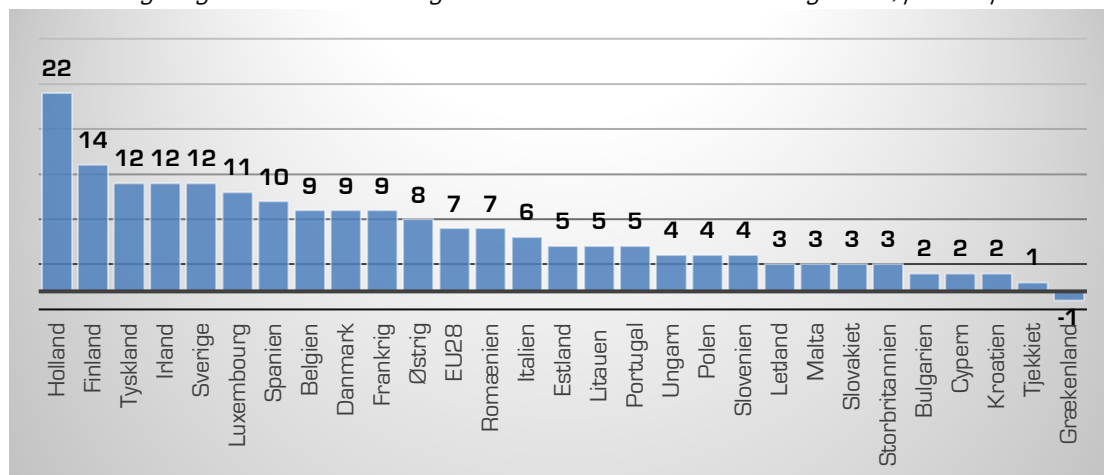
Klimaforandringer bliver i 2017 samlet set nævnt som den sjette vigtigste udfordring mod den tiende vigtigste i 2014. Klima ligger således i den seneste måling over udfordringer som kriminalitet, EU's indflydelse i verden, energiforsyning og stigende priser/inflation. Samtidig ses en tydelig geografisk tendens, hvor klima-udfordringer prioriteres højere i Nord- og Vesteuropæiske lande end i Øst- og Syd-europæiske lande.

Foruden Danmark, hvor 24 pct. nævner klimaforandringer som en af de vigtigste udfordringer, har også finnerne, hollænderne og svenskerne klimaforandringer som en vigtig udfordring (hhv. 25 pct., 27 pct. og 37 pct.). I flere lande er der sket en større stigning i andelen, som vælger klimaforandringer. Det gælder f.eks. Tyskland, Frankrig og Spanien.

Derudover har 14 lande i 2017 en tilslutning til klimaforandringer på ti pct. eller derover mod kun tre lande – Sverige, Danmark og Finland – i 2014. I 2014 var der 18 lande, hvor blot fem pct. eller derunder valgte klimaforandringer, mens det kun gælder tre lande i 2017 – Tjekkiet, Grækenland og Cypern. Selv om klima ikke tager et højdespring på niveau med terror eller immigration, er det bemærkelsesværdigt, at der i samtlige lande på nær Grækenland lægges større vægt på klimaforandringer i 2017 end i 2014.

Figur 3: Klima vægtes højere i næsten alle lande

Forskel i vægtningen af klimaforandringer i de enkelte lande hhv. 2014 og 2017, procentpoint.

Kilde: Eurobarometer, 2014 og 2017.

Selvom klimaforandringer generelt prioriteres højere i de enkelte lande, er der et stort spænd mellem de lande, hvor klima vægtes højest, og de lande, hvor det vægtes lavest. I Grækenland vælger kun to pct. af de adspurgte klimaforandringer, mens det gælder 37 pct. af svenskerne. I de resterende 13 lande, hvor tilslutningen ligger under ti pct. er der sket en stigning i tilslutningen på mellem to-seks procentpoint i perioden.

Økonomi optager stadig Syd- og Østeuropa

De økonomiske udfordringer er ikke længere de vigtigste, men de anses stadig som en vigtige udfordringer næst efter terrorisme og immigration. Samlet set ligger den økonomiske situation som tredje vigtigste udfordring, mens

arbejdsløshed ligger som nummer fem. Den økonomiske situation kommer i otte lande ind på en tredjeplads efter immigration og terrorisme. Disse lande er hovedsageligt syd- og østeuropæiske (Bulgarien, Grækenland, Spanien, Cypern og Rumænien.)

På lignende måde er tilstanden af medlemslandenes offentlige finanser også faldet fra 25 pct. til 16 pct. i 2017 og placerer sig nu som den fjerde vigtigste udfordring. Den økonomiske situation eller tilstanden af medlemslandenes offentlige finanser indgår i 18 landes top tre. I 25 lande har over ti pct. af befolkningen nævnt den økonomiske situation som en af de to vigtigste udfordringer.

Der er i høj grad enighed om, at de økonomiske udfordringer er noget, som EU bør beskæftige sig med. De økonomiske udfordringer optager de europæiske borgere, og det må forventes, at økonomi, vækst og arbejdspladser vil være et vigtigt tema for vælgerne op til valget til Europa-Parlamentet. Dog afhænger den økonomiske situation også af nationale forhold, så debatten vil afhænge af medlemslandets tilstand og befolkningens holdning hertil.

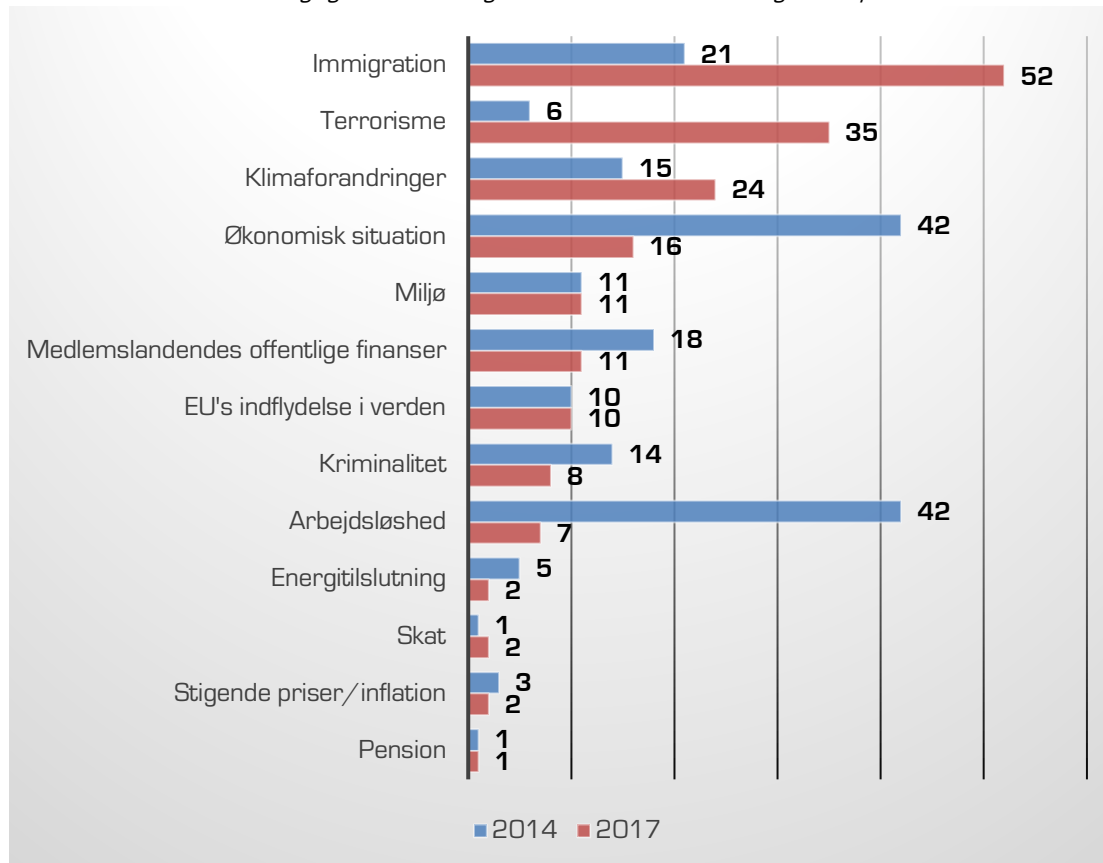
Danskerne peger på immigration

Immigration er den vigtigste udfordring for EU, hvis det står til danskerne. I den seneste måling angiver 52 pct. af de adspurgte danskere denne udfordring som den vigtigste. I 2014 var arbejdsløshed og den økonomiske situation topscorerne blandt danskerne med en vægt på 42 pct. hver. De danske vælgere følger den overordnede udvikling i EU, hvor de økonomiske temaer er trådt i baggrunden for et større fokus på immigration og terror.

Det er værd at bemærke, at Danmark er det eneste nordeuropæiske land, hvor over 50 pct. sætter immigration højest i 2017. Overordnet set er Danmark dog mest sammenligneligt med Holland, hvor vægten på de tre højst prioriterede emner gennemsnitligt adskiller sig med kun to procentpoint. Herefter ligger Danmark tættest på hhv. Sverige og Finland. *Se figur 4 på næste side.*

Figur 4: Danskerne har fået nye topprioriteter

Hvad mener du, er de to vigtigste udfordringer, som EU står overfor lige nu?, pct.

Kilde: Eurobarometer, 2014 og 2017.

I 2014 valgte danskerne immigration som den tredje vigtigste udfordring med 21 pct. Det er dermed den kategori blandt danskerne, der ser den største stigning (31 procentpoint). Danskerne vælger som ét af 12 medlemslande terrorisme som den anden vigtigste udfordring med 35 pct. i den seneste måling. I 2014 pegede blot seks pct. af danskerne på terrorisme. Danmark ligner derved de andre vest- og nordeuropæiske lande, dog vægter danskerne immigration en anelse højere.

Danskerne ser klimaforandringer som den tredje vigtigste udfordring sammen med en gruppe på seks andre vest- og nordeuropæiske lande. Bekæmpelse af klimaforandringer er noget, som optager danskerne i højere grad end i mange andre EU-lande, og som formentlig vil være et relevant emne at adressere for de danske kandidater til Europa-Parlamentsvalget i 2019. Klima vægtes også højt blandt vælgerne i bl.a. Holland, Finland, Sverige, Tyskland og Frankrig. *Se figur 5.*

på 50 pct. af danskerne gerne vil afgive suverænitet til EU, hvis det gavner danske interesser. Suverænitet bruges imidlertid ofte negativt – som noget vi mister ved at være med i det europæiske fællesskab – af EU-skeptiske partier. Men når det gavner danske interesser, opfattes det af befolkningen ikke negativt. Derfor er det vigtigt, at Europa-Parlaments kandidaterne er opmærksomme på både sprogbrug samt definition af suverænitet, når emnet diskuteres i debatten.

I denne forbindelse ligger der specielt en forklaringsopgave i at præsentere muligheden for, at Danmark kan vinde suverænitet i et forpligtende europæisk samarbejde, samt at det kan gavne danske interesser at deltage i EU-samarbejdet. En pointe der desværre ofte er fraværende i den danske debat, hvor spørgsmålet om suverænitet overlades til de EU-skeptiske partier. Dette er næppe hensigtsmæssigt, og det er vigtigt at danskernes suverænitetsbekymringer adresseres løbende, f.eks. i forbindelse med valgene til Europa-Parlamentet, og ikke kun i forbindelse med lejlighedsvis folkeafstemninger.

At EU-skeptiske partier i Danmark har haft succes med deres kampagner, har på sin vis også bundet i den manglende ja-side argumentation. Her kunne suverænitetetsrapporten blandt andet bekræfte, at diskursen i debatten om suverænitet har enorm betydning for, hvordan EU-emner bliver modtaget i den danske befolkning. Rapporten kunne således konkludere, at der i høj grad er et behov for at føre en åben debat om suveræniteten i Danmark og adressere de bekymringer, der afføder suverænitetsbaseret euroskepsis. En debat hvor Europa-Parlaments kandidaterne i de kommende kampagner har serveretten.

Et budget, der afspejler vælgernes ønsker

Politisk ser der ud til at være øje for de omvæltninger i vælgernes syn på EU's udfordringer, som er bekrævet ovenfor. Det kommer blandt andet til udtryk i Det Europæiske Råds toårige dagsorden (*Leaders Agenda*).⁶ Især migration, sikkerhed og økonomi bliver prioriteret politisk. Spørgsmålet er, om debatten fører til nye økonomiske prioriteringer. Følger der kort sagt penge med de mange ord om politisk handling? Spørgsmålet er særligt aktuelt, da debatten om EU's kommende budget, der fastlægges for syv år af gangen, er i fuld gang.⁷

⁶ Leader's agenda, European Council, 2017, <http://www.consilium.europa.eu/media/21594/leaders-agenda.pdf>.

⁷ Se også: Brexit kan sætte gang i reform af EU's budget, notat, Tænketanken EUROPA, 2017, <http://thinkeuropa.dk/oekonomi/brexit-kan-saette-gang-i-reform-af-eus-budget>; Sådan får vi borgernes ønsker med i EU-budgettet, debatindlæg, Altinget, 17. januar 2018, <https://www.altinget.dk/eu/artikel/taenketank-saadan-faar-vi-borgernes-oensker-med-i-eu-budgettet>.

I EU's nuværende budget, som løber frem til udgangen af 2020, er det strukturinvesteringer samt landbrugsstøtte, som optager den største del af budgettet. Derimod er der få midler til områder som migration og sikkerhed – altså områder hvor de europæiske befolkninger oplever de største udfordringer. Begge områder har midler for under 0,5 pct. af det samlede budget. EU bruger altså ikke pengene der, hvor befolkningerne har de største bekymringer.⁸

Den nuværende kontrol med EU's ydre grænse tegner sig for blot 0,4 pct. af det samlede EU-budget. Hvis den nuværende kontrol skal fortsætte med det nødvendige materiel og midler, vil det ifølge Kommissionen kræve en finansiering på 0,8 pct. af det samlede EU-budget. Derimod vil øget kontrol, som bl.a. indebærer 3.000 EU-ansatte til grænsebevogtning kræve en finansiering på 1,8-2,3 pct., mens grænsekontrol på niveau med kontrollen i USA og Canada vil koste 14 pct. af budgettet.⁹

Budgettet er samtidig under pres på grund af det forestående Brexit, hvilket vil medføre et betydeligt hul i EU-budgettet, da briterne i dag er en væsentlig nettobidrager til EU's finansiering. Kommissionen har lagt op til, at der skal bruges flere penge på nye politiske prioriteringer. Derfor opfordrer Kommissionen til, at der politisk fastlægges klare prioriteter for på den måde at kunne skaffe finansielle midler til de løsninger og udfordringer.¹⁰

Dette gør de aktuelle forhandlinger om EU's syvårige budget efter 2020 relevant for Europa-Parlamentskandidaterne. Kommissionen vil fremlægge sit endelige forslag til budget i maj 2018, og herefter er det op til Det Europæiske Råd og Europa-Parlamentet at opnå enighed om budgettet.¹¹ Især de siddende Europa-Parlamentskandidater kan i denne proces være aktive i forhandlingerne om budgettet. Men da budgettet højst sandsynligt først skal vedtages efter Europa-Parlamentsvalget, så er budgettet i høj grad også et aktuelt emne i valgkampen. Budgettet kommer til at sætte rammen for, hvad der politisk bliver muligt, og derfor bør EP-kandidaterne også forholde sig til fordelingen af midler i budgettet.

⁸ EU annual budget life-cycle: figures, European Commission, 2018, http://ec.europa.eu/budget/annual/index_en.cfm?year=2018.

⁹ A new, modern Multiannual Financial Framework for a European Union that delivers efficiently on its priorities post 2020, European Commission, 2018, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-new-modern-multiannual-financial-framework_en.pdf.

¹⁰ A new, modern Multiannual Financial Framework for a European Union that delivers efficiently on its priorities post 2020, European Commission, 2018, https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/communication-new-modern-multiannual-financial-framework_en.pdf.

¹¹ EU note 16 om EU's fremtidige budgetpost 2020, EU-konsulentent Folketinget, 2018, <http://www.ft.dk/samling/20171/almindel/EUU/eu-note/16/1857869.pdf>.

Kandidaterne kan med en diskussion af budgettet understrege, hvor deres politiske prioriteter ligger, samt hvilke løsninger de ser på de største udfordringer. I dag er der ikke en klar sammenhæng mellem befolkningernes ønsker til EU og hvor EU bruger sine penge. Det bør give anledning til politisk debat.

Ikke nok med at der i dag er stor uoverensstemmelse mellem befolkningernes prioriteter og EU-budgettet, så er den europæiske befolknings opfattelse af, hvordan midlerne bliver brugt, også meget langt fra virkeligheden. F.eks. vælger 27 pct. af europæerne immigration, når de skal vurdere, på hvilke områder EU bruger flest penge.¹² Men immigration tegner sig reelt kun for 0,5 pct. af EU's samlede budget.¹³ Det samme gør sig gældende for sikkerhed og forsvar. Flest adspurgte tror, at der bliver brugt flest penge på administration, men denne post tegner sig reelt kun for seks pct. af det samlede budget.

Kandidaterne til Europa-Parlamentsvalget kan i deres valgkamp forsøge at mindske det misforhold, der er mellem befolkningens opfattelse og ønsker på den ene side og det reelle budget på den anden side. På den måde får befolkningen et tydeligere billede af, hvilke politiske prioriteringer der er, og hvad der reelt kan lade sig gøre. Samtidig bør kandidaterne i deres valgkamp forholde sig til den begrænsning som budgettet er for den ønskede politik – og tage debatten med vælgerne om, hvorvidt EU kan løse de udfordringer, vi ønsker, med de midler, der er tilgængelige.

¹² Respondenterne kan vælge fire områder på spørgsmålet om, hvor de tror EU bruger størstedelen af budgettet, Special Eurobarometer 461 Opinions about the EU budget, European Commission, april 2017, <http://ec.europa.eu/commfrontoffice/publicopinion/index.cfm/Survey/getSurveyDetail/instruments/SPECIAL/surveyKy/2173>.

¹³ EU annual budget life-cycle: figures, European Commission, 2018, http://ec.europa.eu/budget/annual/index_en.cfm?year=2018.